

De la taula de negociacions a la construcció de la pau

Anàlisi

RAFAEL GRASA
PROFESSOR DE RELACIONS
INTERNACIONALS
DE LA UAB

La versió documental de l'informe *Bastaya*, dedicat a les causes i conseqüències del conflicte armat a Colòmbia, es titula, amb mots manlevats a una víctima, “No hi va haver temps per a la tristor”. La raó: calia resistir, bastir resiliència, construir esperança al bell mig de la guerra. Assolit l'acord final, ha començat el trànsit de la taula de converses a la construcció de la pau. A partir del tre-

Defensors del sí a l'acord manifestant-se a Bogotá. MAURICIO DUEÑAS CASTAÑEDA / EFE

ball sobre el terreny una cosa em queda clara: tampoc hi ha temps per celebrar, per a l'alegria. Cal treballar de valent per aconseguir que al plebiscit del 2 d'octubre guanyi el sí de manera inequívoca i molt clara, però, en paral·lel, cal preparar la feina que caldrà fer l'endemà.

Quant al plebiscit, tot ha de quedar llest la pròxima setmana: aprovació del legislatiu, convocatòria del president, regles i normes dictades pel Consell Electoral, inscripció dels comitès en pro del sí i del no, i la logística per a una campanya d'un mes. Hi ha un doble repte. Primer, debatre realment, en un país polaritzat, sobre les llums, ombres i oportunitats de l'acord, complex, molt innovador i

prolix (297 pàgines), sense convertir una consulta sobre un tema concret en la tercera volta de les presidencials. Altrament dit, cal assegurar que la campanya permeti que es voti a consciència i no seguint simplement consignes partidàries i el record de vot en eleccions normals. La bona notícia és que la ciutadania i la societat civil volen ser-hi presents.

Segon repte: assegurar que la campanya no fracturi els ponts, fet que impediria després la cooperació, almenys puntual, de qui haurà defensat positures contràries, perquè construir la pau exigirà sinergies i aliances polítiques i socials àmplies i perdurables durant almenys una dècada.

Pel que fa a l'endemà del plebiscit, aplicar bé l'acord exigeix preparació i constància. L'acord és innovador, complex, detallista –annexos–, ambiciós i car, sobretot a mitjà i curt

Procés

Ha començat el trànsit de la taula de converses a la construcció de la pau

termini. Es concentrarà a resoldre el deute social històric amb un 30% del territori, rural, i dins d'ell les zones més castigades per la guerra. Justament el deute amb aquestes zones exigeix accions els dos primers anys: desenvolupament rural i titulació de terres, substitució de cultius il·lícits i reintegració de combatents. A més, els primers vuits mesos seran cabdals en el desarmament, desmobilització i destrucció de les armes (sis mesos), i en l'aprovació de la legislació que permetrà aplicar el que s'ha acordat. La seguretat serà, doncs, al centre de l'agenda: la física, de persones i comunitats, i la jurídica. Per tot això, trist i alegria queden ajornades, substituïdes pel treball esperançat. També a la nova Colòmbia, cada any té el seu afany. ■